Cenu rektorů ostravských univerzit obdrželi vědci, kteří zkoumají, jak rostliny hospodaří s vodou

Datum	15.10.2026
Subjekt	Ostravská univerzita
Region	Česká republika - Moravskoslezský kraj
Kategorie	Univerzity, Věda a výzkum, Životní prostředí

Cenu rektorů Ostravské univerzity a VŠB – Technické univerzity Ostrava získal tým vědců z obou institucí, který se zabýval tím, jak světlo a koncentrace CO2 uvnitř listu ovlivňují vývoj rostlinných průduchů. Ty mají zásadní dopad na příjem CO2 potřebného pro fotosyntézu i ztráty vody. Význam jejich poznatků roste v souvislosti s klimatickou změnou, která přináší vyšší teploty, častější sucha a proměnlivou dostupnost vody. Ocenění za meziuniverzitní spolupráci předali dnes na slavnostním zasedání Vědecké rady OU rektoři Petr Kopecký a Igor Ivan.

Cena rektorů se uděluje za konkrétní tvůrčí výstup nebo počin, na němž se společně podíleli autoři z obou univerzit. Ocenění za akademický rok 2025/2026 získal tým ve složení Mgr. Jan Pleva (Přírodovědecká fakulta OU), Mgr. Martina Vráblová, Ph.D. (Centrum energetických a environmentálních technologií VŠB-TUO) a Mgr. Daniel Vrábl, Ph.D. (Přírodovědecká fakulta OU).

„Společná cena rektorů je symbolem toho, jak se obě ostravské univerzity za poslední roky proměnily. Z institucí, které vedle sebe někdy fungovaly spíše samostatně, se stali partneři, kteří spolu sdílejí laboratoře, studující i ambice. Technické a přírodovědné obory se potkávají s medicínou, humanitními vědami i uměním, a právě na těchto hranicích dnes vzniká nejzajímavější výzkum,“ uvedl rektor Ostravské univerzity doc. Petr Kopecký.

Rektor VŠB-TUO prof. Igor Ivan doplnil: *„Letošní cena má navíc i velmi lidský rozměr. Oceněný projekt vznikl ve spolupráci manželů, z nichž každý působí na jiné ostravské univerzitě. Je krásným důkazem, že meziuniverzitní spolupráce nemusí začínat memorandem ani grantovou výzvou, ale zájmem o společnou věc a vzájemnou důvěrou. Výsledkem je kvalitní výzkum, který propojuje dvě instituce a posiluje obraz Ostravy jako města, které stojí na vzdělání a inovacích.“*

Oceněná studie objasňuje, zda je počet průduchů na listu řízen především intenzitou světla, nebo koncentrací CO_2 uvnitř listu. Jedinečnost práce spočívá v experimentálním oddělení působení těchto dvou faktorů, které se za běžných podmínek vzájemně ovlivňují. Výsledky ukázaly, že pro určování počtu průduchů je rozhodující především intenzita světla, nikoli vnitřní koncentrace CO_2.

Tyto poznatky jsou stále důležitější vzhledem k probíhající klimatické změně. V dlouhodobém horizontu mají potenciál podpořit šlechtění a výběr plodin s efektivnější regulací průduchů. Mezinárodní odborný ohlas studie dokládá také samostatný komentář k publikaci v časopise Annals of Botany, který vyzdvihuje její systematický přístup a význam výsledků pro další výzkum regulace vývoje průduchů.

Cena rektorů ostravských univerzit byla letos udělena potřetí. Přihlášené projekty a výstupy hodnotí odborná komise podle inovativnosti, společenského dopadu, světového významu a unikátnosti výsledku. Oceněný tým obdrží také finanční odměnu ve výši 100 000 korun.

V rámci zasedání Vědecké rady Ostravské univerzity byl udělen také čestný doktorát (*doctor honoris causa*), a to prof. RNDr. Ladislavu Duškovi, Ph.D., za celoživotní mimořádný přínos k rozvoji biostatistiky, epidemiologie a medicínské informatiky. Profesor Dušek působí jako vedoucí Institutu biostatistiky a analýz Masarykovy univerzity a zároveň stojí v čele Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR.

https://www.osu.cz/33692/cenu-rektoru-ostravskych-univerzit-obdrzeli-vedci-kteri-zkoumaji-jak-rostliny-hospodari-s-vodou